

*Bigarren Lehendakariordea eta Ekonomia, Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicepresidente Segunda y Consejera de Economía, Trabajo y Empleo*

**AGINDUA, 2024KO URRIAREN 25EKOA, BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA EKONOMIA, LAN
ETA ENPLEGU SAILBURUARENA, ERREPIDEKO GARRAIOAREN ETA AUTOBUSEKO BIDAIARIEN
HIRI-GARRAIO PUBLIKOAREN SEKTOREAN DEITUTAKO GREBAK DIRAUCEN BITARTEAN
ERKIDEGOARI EMAN BEHAR ZAIZKION EZINBESTEKO ZERBITZUAK MANTENDUKO DIRELA
BERMATZEN DUENA.**

CCOO eta UGT sindikatuek grebara deitu dute 2024ko urriaren 28an (00:00etatik aurrera); 2024ko azaroaren 11, 28 eta 29an (00:00etatik aurrera); 2024ko abenduaren 5 eta 9an (00:00etatik aurrera); eta, 2024ko abenduaren 23ko 00:00etatik aurrera mugagabea bilakatuko da.

Grebarako deialdiaren helburua Lan Agintaritzari bidalitako jakinarazpenean jasota dago, eta hasitako espedientean jasota dago.

Grebaren eremua kontuan hartuta, eta Euskal Autonomia Erkidegoari dagokionez, gobernu-agintaritzari dagokio beharrezko bermeak ezartzea Euskal Administrazio Publikoak eta gainerako organismo, instituzio, entitate edo enpresek komunitateari zerbitzu publikoetan edo Euskal Autonomia Erkidegoan premia aitortu eta atzerazineko zerbitzuetan ematen dizkieten funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko, Lan Harremanei buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10. artikuluko bigarren paragrafoan xedatutakoaren arabera.

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba-eskubidea onartzen du, langileek beren interesak defenda ditzaten, horixe baita egungo zuzenbide-estatu sozial eta demokratikoak oinarri dituen oinarritzko eskubideetako bat. Konstituzioak, beraz, berdin babesten ditu greba-eskubidea eta beste zenbait eskubide garrantzitsu, hala nola: bizia, osotasun fisikoa, osasuna, hezkuntza, joan-etorri askea, informazio-askatasuna eta benetako babes judiziala, besteak beste. Hain zuzen, Konstituzioak bete-betean babesten ditu, bai eskubide horiek guztiak, baita greba egiteko eskubidea ere.

Beraz, greba egiteko eskubidea herritarren gainerako oinarritzko eskubideen kontrakoa izan daitekeenez, eta Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatuta dagoenaren arabera, gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak mantentzen direla ziurtatzeko neurri egokiak hartu behar dira, auzitan dauden eskubideetako bat bera ere gauzatu gabe gera ez dadin.

Hala ere, aurreko premisa gorabehera, begien bistakoa da ezen, oinarritzko eskubideak mugatzen dituen edozein neurri konstituzionala izan dadin, proportzionaltasunaren printzipioa zorrotztasunez aplikatuz hartu behar dela, eta, horretarako, hiru baldintza bete behar ditu neurri horrek: neurria aplikatuz proposatutako helburua lortu ahal izatea, hots, «egokitasun-judizioa» deritzona; egitatea aztertuta, ondorioztatu izana ez dagoela neurri apalagoren bat helburu hori

eraginkortasun berarekin lortzeko, hau da, «beharrizanezko judizioa» deritzona; eta, azkenik, neurria edo konponbidea orekatua edo neurtua izatea, haren aplikazioaren ondorioz guztion intereserako onura edo abantaila gehiago eragiten direlako auzian dauden beste ondasun edo balioetarako eragiten diren kalteak baino, hau da, «proportzionaltasun-judizioa, zentzu hertsian». Gai horri buruz hainbat aldiz erabaki du Konstituzio Auzitegiak, honako epai hauen bitartez, besteak beste: 122/1990, 123/1990, 8/1992 eta 126/2003.

Erabaki horietatik ondorioztatu behar dugu gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak emango direla ziurtatzeak mugatu egiten duela grebarako eskubidea baliatzeko aukera, eta, ondorioz, nahitaezkoa dela interes desberdinak kontuan hartuta egoki orekatuz jokatzeko. Hori dela-eta, ziurtatzeak berme gisa balio behar du, eskubide kontrajarrien ezinbesteko koordinaziotik abiatuta; betiere ulertuta grebalarien eskubidea mugatu beharko dela –amore eman, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan–, haien eskubideak grebaren bidez babesteak ezinbesteko zerbitzua jasotzeko eskubidearen komunitate/pertsona titularrari eragiten dion edo eragin liezaiokeen kaltea larriagoa bada grebalarien errebindikazio edo eskakizunek arrakastarik ez izateak eragingo lukeena baino. Horregatik, greba-deialdi honen aurrean, haren garapenak dituen ezaugarri zehatzak hartu beharko dira kontuan; Horregatik, aurrekoari jarraiki, eta greba-deialdi honen aurrean, grebaren garapenaren ezaugarri zehatzak hartu beharko dira kontuan.

Jarduera-eremuari dagokionez, grebak, Estatuko honako deialdiei eragiten die:

1. Errepideko bidaiari-garraioaren sektoreari, erabilera orokorreko garraio erregular iraunkorreko zerbitzuak ematen dituzten enpresa guztiei, izaera publikokoak izan ezik, bai hirikoa bai hiriartekoari, aldi baterako erregularrak, erabilera bereziko erregularrak, diskrezionalak eta turistikoak, plaza baino gehiagoko trakzio mekanikoko ibilgailuen bidez, gidaria barne.
2. Autobusez egiten den bidaiarien hiri-garraio publikoaren sektoreari, izaera publikoko enpresa guztiei eragingo diena, edozein dela ere haien mendeko administrazio publikoa, eta autobusez garraiatzeko udal-enpresak.

Denbora eremuari dagokionez, honako egun hauetarako deitu da greba: 2024ko urriaren 28an, 00:00etatik aurrera; 2024ko azaroaren 11, 28 eta 29an, 00:00etatik aurrera; 2024ko abenduaren 5ean eta 9an, 00:00etatik aurrera; eta 2024ko abenduaren 23an, 00:00etatik aurrera mugarik gabe.

Askatasunez zirkulatzeko eskubidea (Konstituzioaren 19. artikulua) oinarria da oinarritzko beste zenbait eskubide baliatzeko, hala nola: bizia, osotasun fisikoa eta osasuna babesteko beharrezkoa den laguntza jasotzeko eskubidea edo hezkuntza-jarduerak edo lana bera garatzeko zentroetara joatekoa. Izan ere, halako eskubideak ezin dira babesik gabe utzi, greba eskubidea baliatzea zilegi bada ere. Arrazoi horregatik, aintzat hartu behar da autobuseko errepide garraioa

eta autobusezko hiri-garraio publikoa, gizartearentzat ezinbesteko zerbitzuak direla. Zerbitzu horiek guztiz gelditzeak leku batetik bestera mugitzeko erabateko ezintasuna eragingo lukeelako herritar askorentzat, eta horrek adierazitako zirkulazio-askatasunerako eskubidea urratuko luke.

Horrez gain, kontuan hartu behar da bidaiarien garraio-linea batzuk bakarrik direla eta bestelako garraio-aukerarik ez dutela, hala nola Lurreko Garraioaren Antolamenduari buruzko uztailaren 30eko 16/1987 Legearen 72. artikuluan xedaturikoaren arabera ezarritakoak. Halaber, kontuan hartu behar da linea horien erabiltzailearen profila honako hau dela: ibilgailu partikularrik ez duen pertsona, adineko pertsona edo desgaitasuna duena, edo zonalde isolatuetan bizi dena eta bestelako garraiobideetara iristeko baliabide gutxi dituen.

Bestalde, herri-administrazioek bidaiak egiteko garraio publikoaren erabilera sustatu dute herritarren artean, garapen jasangarriagoa lortzeko, eta hiriarteko trafikoaren kolapsoa saihesteko, batez ere eguneko trafikoaren kasuan, aukera bakarra garraiobide pribatuaren erabilera izan ez zedin. Jarduera horri esker, zerbitzu publiko horiek erabiltzeko eskaria nabarmen handitu da.

Zirkunstantzia horrek, beste faktore batzuekin batera, ezarri beharreko gutxieneko zerbitzuak %30ean finkatzea dakar. Hona hemen faktore horietako batzuk: hiru Lurralde Historikoetako hiriburuen eta udalerrri mugakideen (horiek guztiak biztanle askorekin) arteko komunikazioa bermatzea, udalerrri mugakideen arteko lotura modu eksklusiboan eta lanerako, hezkuntzarako, osasunerako eta abarrerako elkarrekiko mendekotasun sozioekonomiko handiarekin, eta bidaiarien garraio-zerbitzu edo garraio-linea batzuk herritarren bidaietarako ezinbestekoak edo bakarrik izatea –bestelako aukerarik ez izateagatik, edo kudeatzen dituen beste garraiobide batzuekiko aukera izateagatik–.

Hortaz, deitutako greban pertsonen zirkulazio-askatasunerako eskubidea bermatzeko, beharrezkotzat jotzen da egunean programatutako zerbitzu arrunten gutxienez %30 mantentzea. Dena den, ehuneko hori banatzerakoan, lehentasuna eman behar zaie ordezkoko garraio-zerbitzurik ez duten lineari edo osasun-zentroetara doazen lineei. Aitzitik, honek ez du esan nahi ohikoak baino zerbitzu gehiago emango direnik. Era berean, arreta berezia jarri beharko zaie lantokietako sarrera-eta irteera-ordutegiei.

Ordezko garraio publikorik gabeko lineak egonez gero eta greba-ordutegian enpresak eskaintzen duen zerbitzua bakarrik badute, zerbitzu hori eskaini beharko da.

Ehuneko horren aplikazioari dagokionez, enpresaren ordezkartzak kontuan hartu beharko du Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiko Lan Arloko Salak 2014ko urriaren 7an emandako epaian ezarritakoa, bertan, gutxieneko zerbitzuak ezartzen zituen Agindua gehiegikeriaz aplikatzeagatik, greba-eskubidea urratu baitzen. Gutxieneko zerbitzuetarako ehunekoa gainditu ez

bazen ere, linea jakin batzuetako zerbitzuak lehenesteak ezin du ekarri zerbitzu hori ematen duten langileei greba-eskubidea kentzea, naiz zerbitzu bakarra duten lineetan Aginduan bertan jasotako salbuespena egin behar den.

Horrez gain, greba hasi orduko zenbait zerbitzu hasita egongo dira, eta horrek –gutxieneko zerbitzurik jarri ezean– zerbitzu horiek finkatutako orduan berehala geldiaraztea ekarriko luke, eta bukatu gabe utziko lieke beren ibilbidea une horretan zerbitzuok erabiltzen ari direnei. Halaber, lanuztea bukatzen denean, hau da, zerbitzua berrabiarazterakoan, aipatutako geldiarazte horrek zailago bihurtuko luke garraio bideen erritmoak eta maiztasunak berreskuratzea eta horrek, era berean, grebaren eraginak deituta dagoen denbora-mugatik harago luzatzea ekar lezake.

Antzeko zerbitzuak ezarri ziren errepideko bidaiarien garraioari eta autobuseko bidaiarien hiri-garraio publikoari eragin zieten azken greba orokorretan. Kasu horietarako 2020ko urtarrilaren 20ko Agindua, 2023ko azaroaren 23ko Agindua, 2023ko azaroaren 28ko Agindua eta 2024ko irailaren 26ko Agindua eman ziren.

Horiek guztiak, deialdi honetako gutxieneko zerbitzuak finkatzeko aurrekari lotesleak izan gabe – Konstituzioaren doktrinak galarazitako inferentzia –, kontuan hartu beharreko aurrekariak dira, haren aplikazioan ikusitako gorabehera eta gabezien arabera, agindu honek babestu nahi dituen Konstituzioaren arabera babes daitezkeen eskubide eta ondasunei buruzko gutxieneko zerbitzuek – grebarena barne – ezarritako babesgarrietarako.

Inguruabar horiek direla eta, gobernu-agintaritzak agindu honetan zehazten diren gutxieneko zerbitzuak ezarri behar ditu, gatazkan dauden eskubideen funtsezko edukia bateragarri egiteko.

Gai horri buruzko eskumen eskusiboa “Gobernu Agintaritzari” esleitzearen helburua da greba-eskubidea baliatzeak izan behar dituen mugak, funtsezko zerbitzu jakin batzuei eustearren, oinarritzko beste eskubide batzuk asetzerara bideratuta dauden heinean, Zuzenbidearen arabera bakarrik ezarri ahal izatea, eta gobernu-erantzukizuna eta -ahala duenak bakarrik.

Horregatik, Lan Harremanei buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10.2 artikulua aipatzen duen prozedura bideratu da.

Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 7/2021 Dekretuaren 3.2 artikulua titularrari esleitzen dizkio Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazio sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta horien jardun-arloak finkatzen dituen ekainaren 23ko 18/2024 Dekretuaren bidez lan-arloko legeria betearaztearen arloan bere gain hartutako eskumenak, eta 2.b) atalean jasotzen du, zehazki, zerbitzu publikoak edo premia biziko eta atzerazineko zerbitzuak emateko ardura duten enpresa, entitate eta erakundeei

eragiten dieten greba-eskubidea erabiliz gero, komunitatearen funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko behar diren bermeak ezartzeko eskumena, ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuaren bidez eskuordetua.

Horregatik guztiagatik, Horregatik guztiagatik, bigarren Lehendakariordeak eta Ekonomia, Lan eta Enpleguako Sailburuak, Eusko Jaurlaritzaren ordezkariak hartuta, honako hau

EBAZTEN DU:

Lehenengoa. – CCOO eta UGT sindikatuek errepideko bidaiarien garraioaren sektorean eta autobuseko bidaiarien hiri-garraio publikoaren sektorean greba deialdia egin dute, 2024ko urriaren 28an (00:00etatik aurrera), 2024ko azaroaren 11, 28 eta 29an (00:00etatik aurrera), 2024ko abenduaren 5 eta 9an (00:00etatik aurrera) eta 2024ko abenduaren 23an, 00:00etatik aurrera mugagabe bilakatuko dena. Greba-eskubidea baliatzeko, jarraian zehazten diren gutxieneko zerbitzuei eutsi beharko zaie:

1. Programatutako ohiko zerbitzuen % 30 mantenduko da. Ehuneko hori banatzerakoan, lehentasuna emango zaie ordezko garraio-zerbitzurik ez duten edo osasun-zentroetara daramaten lineei. Halaber, estaldura berezia emango zaie lantokietako sarrera- eta irteera-ordutegiei. Greba hasi aurreko orduetan hasten diren zerbitzuek, horrelakorik egonez gero, ohiko ibilbidea amaitu arte jarraitu beharko dute.

Bigarrena.- Aipatutako zerbitzuak aldatu ahal izango dira, dagozkion administrazio-izapideak egin ondoren, grebaren iraupena kontuan hartuta, edo higiene-arrazoiak, arrazoi biosanitarioak edo gerora sortutako beste ezohiko arrazoi batzuk direla-eta.

Hirugarrena.- 1. Grebarako eskubidea erabiltzen ez duten langileek emango dituzte zerbitzuak lehentasunez.

2. Langileen ordezkariari entzun ondoren, Enpresaren Zuzendaritzari dagokio gutxieneko zerbitzuak egin behar dituzten langileen izenen izendapena eta eginkizunen esleipena, txandaka, betiere aurreko artikuluan eta indarreko legerian jasotako mugak errespetatuz.

Laugarrena.- Agindu honen aurreko idatz-zatietan jasotako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira nahasi horiek emateko izendatutako langileen aldaketek edo lanuzteek. Halakorik gertatuz gero, legez kontraktatzat joko dira, eta eragiten dituztenek erantzukizuna izango dute, eta erantzukizun hori indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera eskatuko zaie.

Bosgarrena.- Aurreko paragrafoetan xedatutakoak ez du ekarriko inolako mugarik greba arautzen duen araudiak egoera horretan dauden langileei aitortzen dizkien eskubideetan, ez eta greba eragin duten eskaeren izapidetzeari eta ondorioei dagokienez ere.

Seigarrena.- Agindu hau jakinarazten den egunean jarriko da indarrean.

Zazpigarrena.- Jakinaraz bekie agindu hau interesdunei, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 40. artikuluan ezarritako moduan, eta adieraz bekie, halaber, agindu honek administrazio-bidea amaitzen duela eta haren aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jar daitekeela Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiko dagokion salan, jakinarazten den egunetik 2 hilabeteko epean, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legean xedatutakoaren arabera.

Era berean, eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 123. eta 124. artikuluetan aurreikusitakoarekin bat etorritik, jakinaraz bedi, halaber, agindu honen aurka aukerako berraztertze errekurtsoa aurkeztu ahal izango zaiola Lan Agintaritzari, hilabeteko epean, agindua jakinarazi eta hurrengo egunetik aurrera.

Vitoria-Gasteizen,

**MIGUEL TORRES LORENZO
BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA
EKONOMIA, LAN ETA ENPLEGU SAILBURUARENA**